

jala. Ivan jima odpusti, a kralj napravi veliko pojédino, na katero povabi vse svoje ministre in plemenitnike. Bilo je veliko veselje. Odslej je kraljeval Ivan Duraček s svojo ženo v tem velikem kraljestvu, a kralj je odstavil svoja dva zeta in ju poslal v njiju kraljestvo domov.

Junak na kozlu.

Zakaj je neki denes Radovanček takó vesél? Že ves dan skače in vriska okolo hiše, teka po vrtu, poje in razgraja, da niti domači niti sosedje nimajo mirú pred njim. Ali veste, otroci, zakaj? — Vem, da nobeden ne ugane, zatoréj vam hočem povedati jaz. Ded, Radovančkov ljubljeneč, otišel je zjutraj na semenj in obljubil, da mu prinese leseno sabljo, puško in še mnogo mnogo drugih lepih stvari. Kaj čuda, da Radovanček takó veselo pričakuje dedovega prihoda! — In ded je bil mož beseda. Prinesel je Radovančku vse, kar mu je bil obljubil in še nekaj, česar zopet ne uganete, ker niti Radovanček sam se kaj tacega ní nadejal. Čujte, otroci! Ded mu je kupil na semnji živega kozla, in to samó za tega delj, ker je Radovančka ljubil.

Zdaj, zdaj še le se je začelo pravo življenje. S sabljo in puško je bil Radovanček v hipu kozlu na hrbtnu in letala sta okolo hiše, preko polja in travnikov, kakor bi šlo za življenje in smrt. Ljudjé, videč ga na kozlu, rekli so si na úho: to bode sokol med junaci, kadar bode treba odrivati sovražnika od domovine! In tudi psičku, ki je bil drugače vedno takó miren in pohleven, vzbudila se je kri, in rezal jo je za njima, lajal, grizel in se zaletaval na vse strani, kakor da bi dohajali Turki v deželo.

Zdajci Radovanček zavpije. O gorjé! kaj se mu je neki žalega zgodilo? Hudobni koziček se je v naglem diru postavil na zadnji nogi in otresel Radovančka v bližnji jarek ob cesti, v katerem je bilo polno blata in žab. Jokajoč

se Radovanček izkobali iz jarka, ali oj sramote! otroci iz vasi, njegovi tovariši, videli so vse to, smijali se mu in vpili:

„Radovanček zač junak,
Psiček, kozel — konj krepák,
Turka ste pognali v bég
Zmagali ste mék, mék, mék!“

— 6.

Dan nesreče in britke izgube.

(Resnična prigoda.)

Veselo je bilo naše življenje v samotnem mlinu, ki je stal ob malej, a stanovitej vodi blizu Z..... samostana med visokim hribovjem. Jedno samo, štiri metre visoko kolo na sprednjej strani, gonilo je dva tečaja. Ker nismo imeli zemljишča, treba je bilo očetu premisljevati,

kacega rokodelstva bi se zraven mlina še poprijeli, da bi preživeli sebe in družino. Naposled so se odločili, poprijeti se krojaštva. V ta namen je bilo treba kupiti šivalni stroj.

Bilo je v 23. dan meseca junija 1870. leta. Oče in mati se zjutraj rano odpeljeta v mesto C... kupovat šivalnega stroja, prepustivši dom in nas petero otrok starej ženi v varstvo. Bil je lep poleten dan. Solnce je pripekalo, da je človek komaj prebijal vročino. Jaz in moja sestrica Cecilka sva pasla živino okolo mlina. Proti pôludnevu izgine mi Cecilka izpred oči, a jaz se nisem nič kaj brigal za to. Ali čuj! milo vpitje in jôk se sliši izza kolesa, katero je, počasi se verteč, mahoma obstalo, da-si je voda z veliko močjo nanj pljuila. Ves prestrašen hitim gledat, kaj se je zgodilo, ali o grôza! — moja draga sestrica Cecilka je ležala pod kolesom, katero jo je grozovito stiskalo in mučilo. Z vso močjo sem jo vlekel za nežni ročici, kateri mi je stegovala naproti, milo me proseč, da bi jo potegnil iz pod kolesa in jo odšel grozovite smrti; ali vse zamáni — moje moči so bile preslabе. V tem hipu je pritekla stara varuhinja na pomoč, ali kaj se zgodil? — zdrknili ste jej obe nogi ob polzkih tleh, in padla je tudi ona na umirajoče dekletec ter ni mogla vstati.

Ves osupel, v strahu in trepetu jokajoč sem hitel klicat bližnje sosedje na pomoč. Kmalu je prihitelo mnogo ljudi vkupe. Z veliko težavo oteli so ubogo staro ženo gotove smrti ter izvlekli mrtvo Cecilko izpod mlinskega kolesa. Potoki solz so mi močili lice, kadar sem ugledal mrtvo svojo sestrico, katera se je še pred pôlu ure z menoj veselo igrala, a zdaj je bila bleda in mrzla. Pozno z večera so se pripeljali stariši domov. Že po poti so čuli o strašnej nesreči, ki se je zgodila doma. Ne morem popisati žalosti in britkosti njihovega srca, ko so videli svojo ljubo hčerko, katero so zjutraj še zdravo in veselo ostavili, ležati na mertvaškem odrn. Žalostne osode polnemu dnevu je sledila še britkejsa noč.

Druzega dne so gospod učitelj povedali nêncem in učenkam v šoli prežalostno novico, da se je njihova pridna součenka Cecilka vsled grozovite smrti pod mlinskim kolesom preselila iz tega sveta v svitla nebesa ter jih opominiali, kako je treba človeku biti previdnemu, da se mu ne primeri kaka nesreča.

D-6.